

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗДВН
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЛЦДН у м. _____ Могилів-Подільський _____
(місто знаходження НКП)

До захисту допускається
Завідувач кафедри, проф.
_____ В.М.Боронос
« _____ » _____ 2020 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

Оцінка інвестиційної привабливості підприємства

Освітній ступінь “Бакалавр”

Спеціальність 072 – “Фінанси, банківська справа та страхування”

Керівник роботи:

_____

(підпис)

П.М. Рубанов

Студент:

_____

(підпис)

О.В. Мартинюк

Група:

Фдн-61мп

Суми 2020

РЕФЕРАТ

Дипломна робота: 30 с.; 3 табл., 9 рис.; 37 джерел.

Актуальність теми. Метою будь-якої компанії є отримання доходу, щоб досягти цю мету компанія повинна бути конкурентоспроможною. Тому з кожним роком оцінка інвестиційної привабливості компанії стає все більше значущою і актуальною.

Об'єкт дослідження – процес оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Предмет дослідження – економічні відносини що виникають при залученні інвестиційних ресурсів підприємством.

Методи дослідження – розрахунково-аналітичний, табличний, коефіцієнтний аналіз.

У першому розділі дипломної роботи аналізується змістовна складова поняття інвестиційної привабливості підприємств. У другому розділі наведено сучасні науково-методичні підходи до визначення інвестиційної привабливості підприємств. У третьому розділі розглянуто напрями збільшення інвестиційної привабливості підприємства.

При написанні роботи використовувались матеріали періодичних видань, монографії, фінансова звітність.

ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, КОЕФІЦІЄНТИ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, РЕЙТИНГИ.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 ЗМІСТОВНА СКЛАДОВА ПОНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	7
1.1 Інвестиційна привабливість, як фактор стабільного розвитку підприємства	7
1.2 Інвестиційна ситуація в Україні та фактори, що формують інвестиційну привабливість підприємства	9
2 СУЧАСНІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	13
2.1 Інструментарій визначення інвестиційної привабливості підприємства	13
2.2 Практична реалізація технології визначення інвестиційної привабливості на прикладі ПАТ «Технологія».....	17
3 НАПРЯМИ ЗБІЛЬШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	21
ВИСНОВКИ.....	24
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	25
Додаток А Фінансова звітність публічного акціонерного товариства "Технологія"	29

ВСТУП

Актуальність теми. Метою будь-якої компанії є отримання доходу, щоб досягти цю мету компанія повинна бути конкурентоспроможною. Тому з кожним роком оцінка інвестиційної привабливості компанії стає все більше значущою і актуальною.

У сучасному світі ситуація, коли досить перспективна організація потерпає від нестачі коштів для реалізації своїх цілей і завдань, досить поширена, і саме інвестиції допомагають таким організаціям залучити додаткові кошти і поліпшити своє становище. Однак існує цілий ряд проблем, одна з яких - обмеженість ресурсів. Обмеженість ресурсів змушує організації боротися за залучення цих ресурсів і створювати конкуренцію між ними. Друга проблема - це рівень ризику. Існує величезна кількість організацій, кожна з яких має індивідуальну структуру і різний фінансовий стан. Таким чином, рівень ризику від інвестування в ту чи іншу організацію також буде різним. У сукупності все вищесказане є передумовою для появи розглянутого в роботі поняття «інвестиційна привабливість».

Об'єкт дослідження – процес оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Предмет дослідження – економічні відносини що виникають при залученні інвестиційних ресурсів підприємством.

Методи дослідження – розрахунково-аналітичний, табличний, коефіцієнтний аналіз.

У першому розділі дипломної роботи аналізується змістовна складова поняття інвестиційної привабливості підприємств. У другому розділі наведено сучасні науково-методичні підходи до визначення інвестиційної привабливості підприємств. У третьому розділі розглянуто напрями збільшення інвестиційної привабливості підприємства.

Основою виконання роботи стали навчальні посібники, підручники, методичні матеріали з питань управління активами і пасивами підприємства з ме-

тою підвищення ефективності його діяльності. В якості інформаційних джерел використовувались дані періодичної літератури, статистичні дані підприємств і організацій, мережа Інтернет і інших джерела.

1 ЗМІСТОВНА СКЛАДОВА ПОНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Інвестиційна привабливість, як фактор стабільного розвитку підприємства

На сучасному етапі розвитку економіки, привабливість інвестицій є ключовим фактором, що визначає стабільний розвиток компанії. На сьогоднішній день, немає цілісного підходу до тлумачення терміну «інвестиційна привабливість». Більшість визначень даного поняття зводяться до трактування даного терміна, як системи або поєднання різних ознак, або факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на стан оцінюється об'єкта без подальшого уточнення цих ознак. Це загальне визначення засноване на існуванні безлічі чинників, які можуть вплинути на інвестиційну привабливість об'єкта.

Питання інвестиційної привабливості підприємств вже тривалий час є предметом дослідження багатьох українських та іноземних науковців. Наприклад, В. Кремень, О. Кремень та О. Акулініна зазначають, що: «...інвестиційна привабливість є комплексним поняттям, оскільки відображує думку певної групи інвесторів стосовно співвідношення рівня ризику, рівня прибутковості та вартості фінансових ресурсів підприємства, а також являє собою сукупність певних об'єктивних ознак, властивостей, засобів та можливостей економічної системи, яка обумовлює потенційний платіжний попит на інвестиції [19]».

Аналогічне трактування наводять автори роботи [18] які визначають інвестиційну привабливість підприємств як: «...комплексну характеристику умов зовнішнього середовища та внутрішніх фінансових можливостей залучати інвестиційні ресурси з метою забезпечення їх сталого розвитку. Тому необхідним є комплексний аналіз інвестиційної привабливості за різними рівнями економіки, що дозволяє сформулювати цільові вектори стратегії фінансового регулювання та визначити резерви сталого розвитку підприємств [18]».

Сайт Вікіпедії визначає основні складові інвестиційної привабливості підприємства : «...прозорість діяльності та позитивний імідж; фінансова стійкість та платоспроможність; конкурентоспроможність, стійке положення на займаних ринках збуту, можливість освоєння нових ринків; рівень інноваційної активності; виробничий потенціал підприємства, можливості по збільшенню випуску продукції, освоєння нових видів продукції, диверсифікація виробництва; висококваліфікований персонал, в тому числі професійна менеджерська команда [16]».

Теоретичні та практичні аспекти визначення інвестиційної привабливості підприємств також розглядаються в роботах авторів Сумського державного університету [32, 28, 35, 14, 3, 29, 34, 21, 17, 30, 24, 6, 13, 12, 8, 9, 36, 7, 37, 11, 10, 15].

В сучасних дослідженнях поняття інвестиційної привабливості розглядається як з позиції реального так і фінансового інвестування. Для визначення рівня наукового інтересу до видів інвестицій доцільно проаналізувати обсяги пошукових запитів стосовно цих питань в пошуковій системі Google із використанням програмного продукту Google Trends (рис. 1.1). Аналіз показує значно більший інтерес до питань фінансового інвестування.

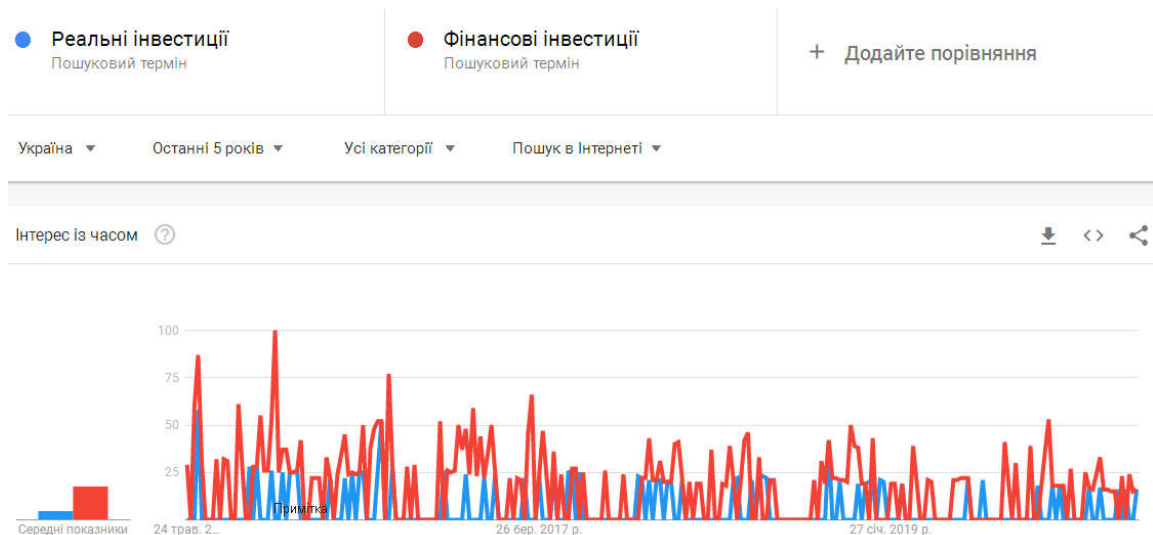

Рисунок 1.1 – Обсяги пошукових запитів на тему реальні інвестиції та фінансові інвестиції

1.2 Інвестиційна ситуація в Україні та фактори, що формують інвестиційну привабливість підприємства

Аналізуючи сучасну інвестиційну ситуацію в Україні можна зазначити, що за останні роки значно зріс обсяг прямих інвестицій в машини обладнання та інвентар, інженерні споруди, нежитлові будівлі (рис. 1.2). При цьому найбільша питома вага припадає на інвестиції в промисловості (рис.1.3).

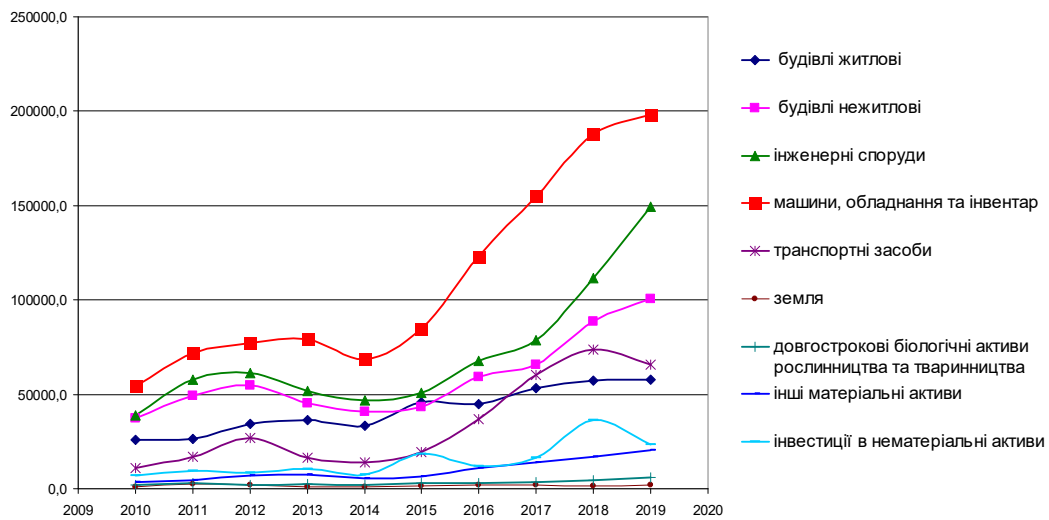

Рисунок 1.2 – Інвестиції в Україні (млн.грн.) [23]

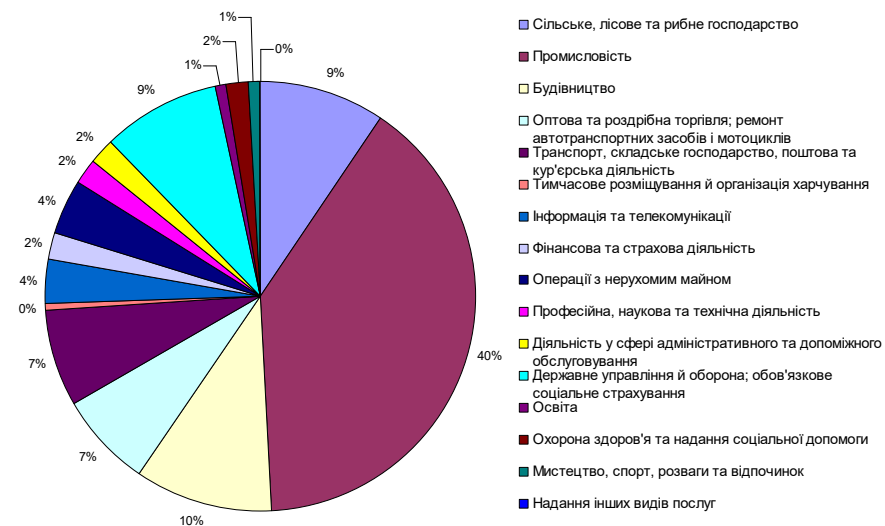

Рисунок 1.3 – Структурний розподіл інвестицій за видами економічної діяльності [23]

Визначення інвестиційної привабливості компанії відображає спільність показників ефективності, які показують рентабельність матеріальних вкладень в розвиток компанії. В інвестиційну привабливість компанії входить сукупність фінансових і економічних показників, що проводять оцінку зовнішнього середовища компанії і рівень її позиціонування на ринку.

На інвестиційну привабливість здійснюють свій вплив різноманітні чинники та фактори (рис. 1.4).

Рисунок 1.4 – Фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства [4]

Серед них можна виділити як зовнішні, так і внутрішні, що впливають на інвестиційну привабливість, та мають різний ступінь впливу. Зовнішні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість, - це такі фактори, що не залежать від господарської діяльності підприємства і від її результатів, але за інших рівних умов роблять свій вплив по засобу будь-яких явищ. До зовнішніх факторів відносять:

- інвестиційна привабливість території;
- рівень інноваційного розвитку;
- політична, економічна і соціальна ситуація в країні;

- особливості законодавчої і судової влади;
- рівень корупції;
- інфляція;
- безробіття;
- розвиненість інфраструктури і багато інших чинників.

Під внутрішніми факторами розуміють ті чинники, які безпосередньо залежать від діяльності самого підприємства, від його результатів. Отже, внутрішні фактори є основним елементом впливу на інвестиційну привабливість підприємства. До внутрішніх факторів відносять:

1. Фінансовий стан підприємства. Даний фактор є найважливішим, тому що на нього в першу чергу звертають увагу інвестори. В рамках даного чинника розглядають наступний ряд показників: показники ліквідності, платоспроможності, рентабельності, оборотності (ділової активності) і т.д

2. Організаційна структура управління підприємством. Даний фактор включає частку міноритарних акціонерів, вплив держави, ступінь розкриття фінансової і управлінської організації, частка чистого прибутку, яка була отримана за останні роки організацією.

3. Інвестиційні ризики. Так само є ключовим фактором, що впливає на інвестиційну привабливість. Інвестиційні ризики включають в себе: ризик упущення вигод, ризик фінансових втрат, ризик зниження прибутковості і т.д.

4. Виробничий потенціал.

5. Ринкова стійкість.

Розглянемо більш детально зовнішні чинники. Одним з найважливіших і далеко не з останніх зовнішніх факторів є система законодавчих норм, які регламентують діяльність вітчизняних і зарубіжних інвесторів. Даний фактор встановлює законні гарантії захисту прав інвесторів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності.

Одним з найважливіших внутрішніх чинників, які впливають на інвестиційну привабливість підприємства, - це його фінансовий стан. Правильно визначений фінансовий стан об'єкта інвестування дає інвестору досить відомос-

тей, щоб зробити загальні висновки про діяльність підприємства. Для оцінки фінансового стану організації використовують фінансовий аналіз, який включає в себе ряд інструментів і методів оцінки фінансового стану.

2 СУЧАСНІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Інструментарій визначення інвестиційної привабливості підприємства

В сучасних економічних умовах для забезпечення сталого розвитку і функціонування організації потрібно активізувати процес інвестування. Залучення інвестицій надає організації різні конкурентні переваги і є потужним інструментом, що забезпечує зростання. Для визначення об'єктів, вкладення інвестиційних коштів в які буде вигідним для інвесторів, використовується такий інструмент, як оцінка інвестиційної привабливості.

На сьогоднішній момент ніхто з учасників інвестиційної діяльності не сумнівається в необхідності аналізу інвестиційної привабливості компанії. Аналіз інвестиційної привабливості компанії є обов'язковим для виконання процедури, що передує розрахунками очікуваного ефекту від коштів, вкладених в об'єкт. Попередня оцінка можливостей економічної системи, покликаної забезпечити можливу ефективність вкладення коштів, є одним з найважливіших атрибутів системного підходу до організації інвестиційного процесу. Існуючі методи оцінки можна розділити на дві групи:

- методи оцінки, відповідно до яких, основним фактором для повного аналізу рівня інвестиційної привабливості компанії є її фінансовий стан;
- методи оцінки, які поділяють аналіз інвестиційної привабливості на внутрішні і зовнішні чинники, які враховуються при оцінці рівня інвестиційної привабливості підприємства.

Однією з головних проблем при аналізі інвестиційної привабливості організації є вибір підходів до оцінки її рівня. Використовуваний підхід до оцінки рівня інвестиційної привабливості повинен враховувати специфіку діяльності організації, характер і обсяг вихідної інформації, фактори впливу та ін. Для отримання об'єктивних і релевантних результатів, які б були базою для прий-

няття управлінських рішень з приводу інвестування тих чи інших об'єктів. Все вищесказаного зумовило актуальність представленого дослідження.

Інвестиційна привабливість організації - це характеристика організації, що виражається в сукупності фінансово-економічних показників, яка відображає потенційну вигоду інвестора від інвестування і безпосередньо організації від залучення інвестицій.

Для оцінки інвестиційної привабливості організації використовуються такі основні підходи:

1. Ринковий підхід. Даний підхід, базується на зовнішньої інформації про організацію, а саме на даних про ринкову вартість акцій і величиною виплачуваних дивідендів. Розраховуються такі показники, як загальний дохід на вкладення в акції організації; ринкова додана вартість на акціонерний капітал; відношення ринкової капіталізації до капіталу; середньозважена вартість капіталу. Оцінка при даному підході в основному застосовується до організацій, які розмістили свої акції на ринку цінних паперів;

2. Фінансовий підхід ґрунтується на внутрішній інформації організації, тобто на бухгалтерській звітності. Оцінка здійснюється шляхом аналізу фінансового стану організації на підставі системи фінансових коефіцієнтів, яка характеризується такими показниками як вартість чистих активів, грошові потоки компанії, чистий прибуток, залишковий прибуток, економічна додана вартість, коефіцієнти стійкості, оцінка ділової активності підприємства і т. д. ;

3. Комбінований підхід заснований на оцінці внутрішніх і зовнішніх факторів. В оцінці даного підходу враховуються такі фінансово-економічні показники, як коефіцієнт автономії, коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт ліквідності, дивідендна прибутковість.

4. Підхід, заснований на використанні показників ризиків При використанні даного підходячи для початку аналізують ризики, розраховується сукупний ризик вкладення коштів. Після проведених розрахунків, можна робити висновки про приналежність компанії до певної категорії ризику, на основі якої

при подальшому ранжируванні цих компаній визначається інвестиційна привабливість.

5. Вартісний підхід У класичній економічній теорії головною метою діяльності підприємства була максимізація прибутку, а в сучасній теорії максимізація вартості компанії. Тому в сучасних реаліях особливо цікавим в оцінці інвестиційної привабливості є підхід на основі оцінки вартості компанії. Даний підхід полягає у визначенні наступних показників:

- 1) доданої ринкової (MVA);
- 2) доданої вартості грошового потоку (CVA);
- 3) економічної доданої вартості (EVA);
- 4) доданої вартості акціонерного капіталу (SVA), що дозволяє оцінювати приріст акціонерної вартості капіталу;
- 5) рентабельності грошових потоків від інвестицій (CFROI).

На практиці ж розрахунок даних показників вимагає великих витрат часу і утруднений внаслідок закритості необхідної інформації (при проведенні оцінки сторонньою організацією).

Однак для потенційного інвестора необхідно уявлення більшості перерахованих вище показників, що ще раз підтверджує актуальність проведення оціночних процедур.

Резюмуючи зміст всіх вищевикладених підходів, відзначимо, що інвестиційну привабливість необхідно розглядати як багатофакторну модель, що складається не тільки з аналізу ключових фінансових (і інших кількісних) показників, а й ряду якісних факторів. Використання в управлінні компанією одних фінансових показників не дозволяє успішно слідувати цілям довгострокової максимізації вартості компанії і, як наслідок, залучення довгострокових зовнішніх інвестицій. Це спонукає до аналізу якісних нефінансових показників діяльності компанії.

Всі описані вище підходи до оцінки інвестиційної привабливості також можна поділити на два великих напрямки аналізу. Перше - це перспективний

аналіз, тобто аналіз на основі прогнозних значень. Сюди можна віднести вартісної підхід оцінки інвестиційної привабливості.

Друге, відповідно, ретроспективне напрямом, яке найбільше поширений в нашій країні. До нього відноситься такі підходи, як ринковий, фінансовий, комбінований. Менеджерів компанії в найбільшою мірою цікавить бухгалтерський підхід, для них - це метод експрес оцінки фінансового стану компанії, а як ми знаємо для менеджменту це головне завдання. Тим не менш, це не єдиний підхід, який застосовується менеджментом. При аналізі привабливості компанії безпосередньо для потенційних інвесторів, менеджментом може застосовуватися також і вартісний підхід.

Інтересами же акціонерів (інвесторів) компанії є отримання дивідендів, надійність компанії, її гарантованої ліквідності. У зв'язку з цим акціонерам найцікавіший ринковий підхід, адже вони розраховують, який дохід вони отримають при вкладенні в той чи інший об'єкт. Можливий до застосування і комплексний підхід, який і допомагає врахувати фінансові чинники (Ліквідність компанії, її стійкість) і інші якісні фактори, що впливають на компанію і її потенційні зростання. Також інвестори (акціонери), особливо консервативні, звертають увагу і на ризик вкладень. Даний підхід дозволяє оцінити інвестору доцільність вкладень виходячи з передбачуваного рівня доходу.

Дані показники зводяться в єдиний інтегральний показник інвестиційної привабливості з подальшою оцінкою його рівня. Також в даному підході враховуються і якісні критерії, а саме рівень корпоративного управління, імідж організації, менеджмент компанії, відкритість компанії, її конкурентне становище на ринку, прозорість звітності, що представляється.

2.2 Практична реалізація технології визначення інвестиційної привабливості на прикладі ПАТ «Технологія»

З метою визначення інвестиційної привабливості ПАТ «Технологія» проаналізуємо в динаміці комплекс показників, що розраховуються на основі фінансової звітності підприємства [1]. Розрахуємо декілька ключових показників, які характеризують фінансовий стан і інвестиційну привабливість підприємства.

Стан основних засобів характеризує їх первинна вартість та коефіцієнт зносу. На рисунку 2.1 наведена динаміка зміни цих характеристик підприємства за останні роки. З рисунку видно, що коефіцієнт зносу є доволі стабільним, що позитивно характеризує інвестиційну привабливість підприємства за цим показником.

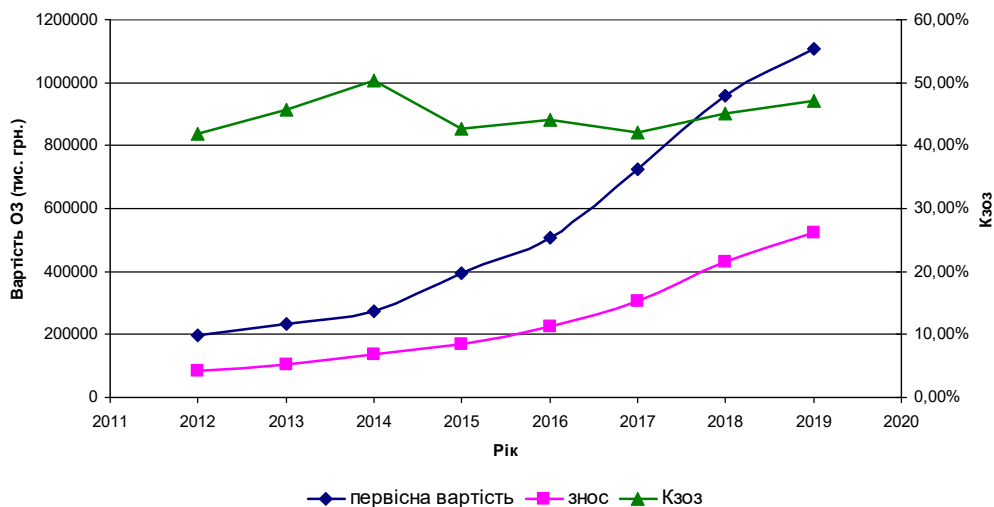

Рисунок 2.1 – Показники ефективності використання основних засобів

Розглядаючи характеристики ділової активності можна розрахувати показники оборотності активів та дебіторської заборгованості. Коефіцієнт оборотності активів розраховується як відношення виручки від реалізації до вартості оборотного капіталу (рис. 2.2). З рисунку видно, що показники ділової активності дещо зменшуються, що незначно негативно характеризує інвестиційну привабливість підприємства.

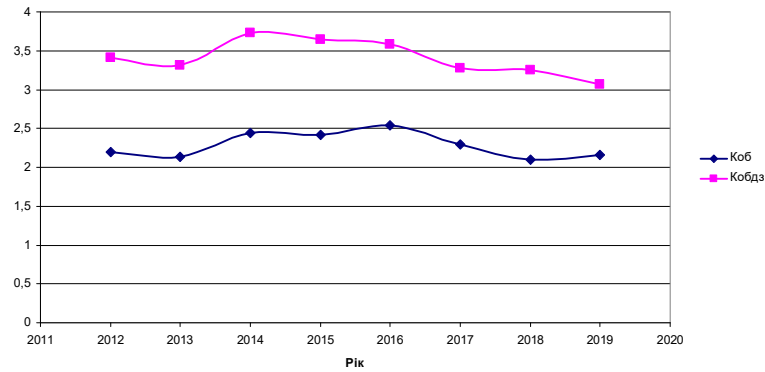

Рисунок 2.2 – Показники ділової активності

Доволі інформативною є група показників рентабельності. На рисунку 2.3. наведена динаміка показників рентабельності активів, рентабельності власного капіталу і рентабельності продаж. В цілому динаміка коефіцієнту є нестабільною. Після різкого збільшення спостерігається різке падіння, що негативно впливає на інвестиційну привабливість підприємства.

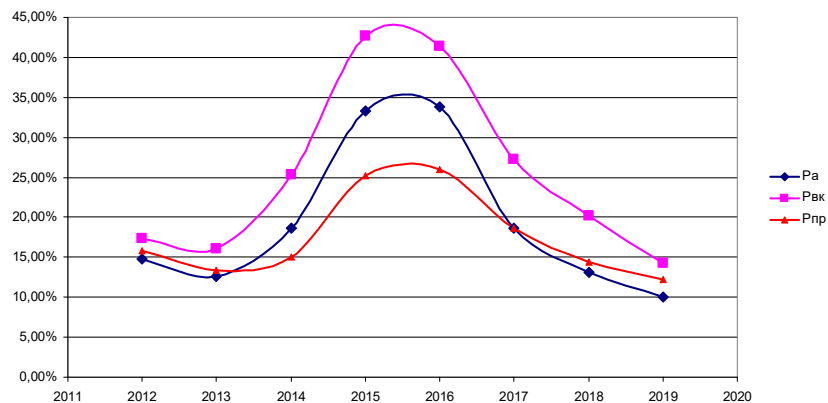

Рисунок 2.3 – Показники рентабельності

Наступною групою показників є показники фінансової стійкості одним з яких є показник фінансового левериджу, що є складовою фінансового важеля. Один з важливих складових фінансового важеля - це вплив на фінансову стійкість компанії. Чим більше буде фінансовий важіль, тим буде менш стійка компанія. Однак, позиковий капітал надає можливість організації прискорити збільшити свого прибутку і також поліпшити діяльність компанії. Нормативне значення знаходиться в періоді від 0,5 до 0,88. Якщо при розрахунку фінансо-

вий леверидж потрапляє діапазон від 0,5 до 0,88, то компанії вигідно залучати позикові кошти. Негативний фінансовий леверидж говорить про те, що активи компанії не окупаються, а дохід компанії низький і не покриває позикові кошти і відсотки.

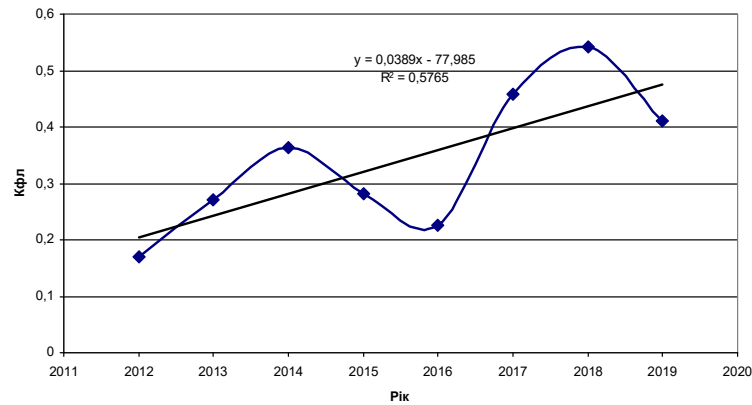

Рисунок 2.4 – Показник фінансового левериджу

Модель фінансового важеля полягає в тому, що за допомогою фінансового важеля поліпшується зростання рентабельності власного капіталу, а також відбувається робить акції найбільш прибутковими. Позиковий капітал не перешкоджає цим фактом, так є з одного боку фінансовим навантаженням для підприємства.

Суттєво впливають на інвестиційну привабливість підприємства показники його ліквідності, які характеризують здатність підприємства розраховуватися за поточними зобов'язаннями (рис. 2.5). Розрахунок цих коефіцієнтів показує можливість наявними активами (як правило, короткостроковими) покрити зобов'язання, термін погашення яких настане швидше за всіх інших. Як правило, це найбільш термінова кредиторська заборгованість, короткострокові кредити і позики. При цьому з розрахунку виключаються довгострокові позикові кошти (позики і кредити, отримані організацією на термін більше одного року), хоча заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, так само, як і за короткостроковими, організацією погашається, як правило, щомісяця відповідно до графіка. Не враховуються і відсотки, які потрібно заплатити банку в найближ-

чій перспективі разом з сумою основного боргу, тому що в балансі відсотки не відображаються, а відображається тільки сума основного боргу організації.

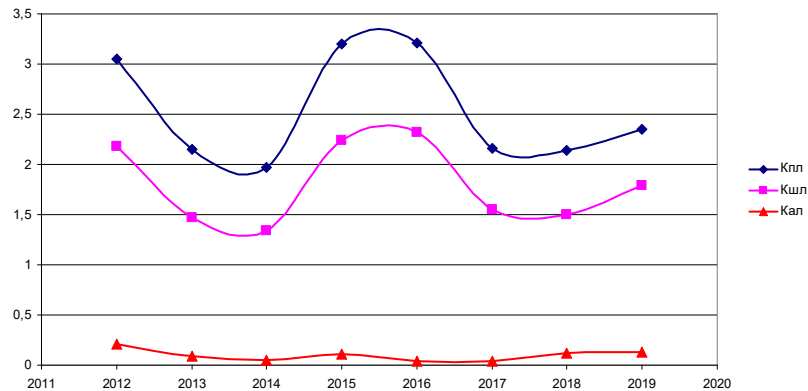

Рисунок 2.5 – Показники ліквідності

Основним критерієм ліквідності є перевищення вартості поточних активів над поточними зобов'язаннями. І чим воно більше, тим краще фінансовий стан організації з точки зору її ліквідності по відношенню до ліквідності.

Таким чином, проаналізувавши всі коефіцієнти можна зробити висновок про доволі непогану інвестиційну привабливість ПАТ «Технологія».

3 НАПРЯМИ ЗБІЛЬШЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Під час переходу до ринкової економіки комерційні підприємства пристосовувалися до умов, що змінюються господарювання. Тобто організаціям довелося переходити від державного фінансування до самофінансування. У зв'язку з цим, виникла потреба в додаткових інвестиційних ресурсах, тому що для повного задоволення запитів споживачів, якісного оновлення технічної бази виробництва і підвищення конкурентоспроможності власних коштів стало недостатньо.

У сучасній економіці стає зрозумілим, що господарюючим суб'єктам досить складно залучати кошти від інвесторів, не витрачаючи зусиль на підвищення своєї інвестиційної привабливості. Однією з найбільш головних завдань, що стоять перед фінансовою звітністю є повне розкриття інформації про інвестиційну привабливість підприємства.

В першу чергу це відноситься до фінансової звітності публічних, суспільно значимих компаній, груп взаємопов'язаних організацій. Крім того, відбувається значне ускладнення вимог до якості інформації про інвестиційну привабливість організації під впливом наступних факторів: наявність глобалізаційних процесів в економічній сфері; регулярне реформування вітчизняної системи обліку і звітності відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ); збільшуються масштаби операцій злиття; факти корпоративного шахрайства і використання для цих цілей звітності виробляють суспільно-політичний резонанс (креативний підхід менеджменту і бухгалтерів підприємств з метою підвищення довіри інвесторів і кредиторів за допомогою облікових механізмів зростання привабливості звітних даних).

На основі проведеної оцінки інвестиційної привабливості компанія може провести ряд заходів для її поліпшення. До таких заходів належать:

- 1) розробка довгострокової стратегії розвитку;
- 2) бізнес-планування;

- 3) юридична експертиза і приведення правовстановлюючих документів у відповідність до законодавства;
- 4) створення кредитної історії;
- 5) проведення заходів з реформування.

Для того щоб визначити, які з можливих заходів сприятимуть підвищенню інвестиційної привабливості організації в конкретній ситуації, необхідно провести діагностику стану підприємства, тобто аналіз його діяльності. В ході аналізу визначаються сильні і слабкі сторони діяльності підприємства, його ризики (в т.ч. і для інвестора); також розробляються рекомендації для підвищення конкурентоспроможності, ефективності діяльності та інвестиційної привабливості в цілому.

Слід зазначити, що підготовка компанії до залучення інвестицій - це досить чітко визначений і складний процес. Організація формує перелік заходів для підвищення рівня інвестиційної привабливості на основі своїх індивідуальних особливостей, а також ситуації, кон'юнктури ринків капіталу. Грамотне здійснення такої програми направлено на прискорення залучення фінансових ресурсів і зниження їх вартості.

Крім того, для збереження своїх позицій і досягнення лідерства підприємства повинні постійно розвиватися, використовувати нові технології і розширювати сфери діяльності. Наявність додаткових інвестицій в компанію дає їй нові конкурентні переваги і як правило є одним з основних засобів зростання.

Результати аналізу методів оцінки і діагностики інвестиційної привабливості підприємств дозволяє сформулювати наступні висновки. Методи, розглянуті вище в більшості випадків, мають свої переваги і недоліки. Перевага цих методів полягає в тому, що вони дозволяють проводити аналіз фінансового стану та прогнозувати розвиток організації протягом інвестиційного періоду. Технологія оцінки відкрита для громадськості. Рейтингові компанії мають хорошу репутацію, їх думка вважається надійним.

До числа недоліків всіх методів оцінки є суб'єктивність вибору індикаторів, непрозорість систематизації конкретних показників при отриманні підсум-

кових значень, а також відсутність надійних гарантій щодо достовірності джерел інформації, які використовувалися при оцінці інвестиційної привабливості окремих підприємств. Маніпулювання фінансовою звітністю, на жаль, є поширеною практикою, яка провокувала виникнення кризових явищ в ряді розвинених світових економік.

ВИСНОВКИ

Дослідження показали, що інвестиційний потенціал - це важливий показник, що характеризує ефективність ведення комерційної діяльності підприємством і відображає його інвестиційну привабливість. Аналіз інвестиційного потенціалу дозволяє оцінити ефективність поточної діяльності підприємства і його інноваційний потенціал, пропонуючи шляхи подальшого розвитку з метою підвищення вартості капіталу.

В роботі запропоновано комплексний підхід до розгляду інвестиційної привабливості з урахуванням фінансового, виробничого і ринкового потенціалу. Запропоновано метод оцінки інвестиційного потенціалу, згідно з яким інвестиційний потенціал визначається як різниця між можливою вартістю, досягнутої за рахунок реалізації певних інвестиційних проектів і вартістю в поточному використанні (без запропонованих нововведень). Відзначимо, що розрахунок нарощення вартості повинен проводитися обов'язково з урахуванням аналізу ризиків та розрахунку можливих відхилень від наміченого результату, так як відсутність достовірної інформації при побудові прогнозів впливає на розрахункові значення інтегрального показника інвестиційного потенціалу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. Веб-сайт. URL: <https://smida.gov.ua/db/participant/00220477>.
2. Брюховецька Н.Ю. Хасанова О.В. Моделювання інвестиційної привабливості публічного акціонерного товариства як основа прийняття управлінських рішень. *Бізнес Інформ*. 2014. № 1. С. 307–313.
3. Вартісно-орієнтоване управління підприємствами на основі стейкхолдерського підходу [Текст] : звіт про НДР (остаточний) / кер. О.О. Захаркін. - Суми : СумДУ, 2018. - 79 с.
4. Гуляєва Н.М. Сутнісні ознаки інвестиційної привабливості підприємства: факторна природа формування. *Вісник Запорізького національного університету*. 2012. № 1(13). URL : www.nbu.gov.ua/portal/natural/vznu/eco/2012_1/022-28.pdf
5. Гунько В. І. Фактори та показники формування інвестиційної привабливості підприємств. *Фінансовий простір*. 2013. № 1. С. 85-88.
6. Дослідження кон'юктури інвестиційного ринку України : звіт про НДР (заключний) / Кер. І.В. Кобушко. - Суми : СумДУ, 2011. - 114 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/27284>.
7. Захаркін О. О. Оцінка ризикостійкості підприємства при управлінні його інноваційним розвитком. *Економічний простір*. 2015. № 98. С. 165-176.
8. Захаркін О. О. Порівняльна характеристика концепцій управління підприємством в системі його інноваційної діяльності. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2014. № 4. С. 53–59.
9. Захаркін О. О. Роль інновацій у нарощенні вартості українських підприємств. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2014. №3. С. 90–101.
10. Захаркін О. О. Харченко М. О. , Івахнова А. Л. Оцінка інноваційного потенціалу підприємств у контексті інноваційного розвитку регіонів. *Механізм регулювання економіки*. 2012. №4. С. 216–221.

11. Захаркін О. О. Фактори формування вартості в контексті вартісно-орієнтованого підходу управління підприємством. *Бізнес Інформ*. 2014. №7. С. 208–214.

12. Захаркін О.О. Еколого-економічна оцінка технологічних рішень в машинобудуванні: автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.08.01 «Економіка природокористування і охорони навколишнього середовища» / О.О. Захаркін. - Суми, 2003. - 22 с.

13. Захаркін О.О. Мякота Т.С. Шляхи оптимізації споживчого кредитування в Україні в умовах фінансово-економічної кризи. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць*. 2010. № 1 (8). С. 79-84.

14. Захаркін, О.О. Вартісно-орієнтоване управління інноваційною діяльністю підприємств: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід [Текст] : монографія / О.О. Захаркін. - Суми: СумДУ, 2015. - 400 с.

15. Захаркіна Л. С. Система стратегічного планування інноваційного розвитку підприємств. *Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ*. – 2009. № 4 (20). С.73–76.

16. Інвестиційна привабливість. *Вікіпедія. Вільна енциклопедія*. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.

17. Інвестиційно-фінансові механізми еколого-орієнтованого розвитку регіонів [Текст] : звіт про НДР (заключний) / Кер. С.В. Похилько. - Суми : СумДУ, 2014. - 50 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39515>.

18. Костирко Л. А. Костирко Р. О., Мадіярова Е. С., Серета О. О. Комплексний аналіз інвестиційної привабливості підприємств в контексті фінансового забезпечення розвитку підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми*

теорії та практики. 2018. Вип. 2. С. 198-207. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2018_2_26.

19. Кремень В. М., Кремень О. І., Акулініна О. С. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та особливості оцінювання. *Економіка. Фінанси. Право.* 2019. № 12. С. 29-34.

20. Кубарева І.В. Методичні та прикладні аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Стратегія економічного розвитку України.* 2014. № 35(2014). С. 31–39.

21. Механізми вартісно-орієнтованого управління підприємством [Текст]: звіт про НДР (заключний) / Кер. М.В. Костель. - Суми: СумДУ, 2015. - 84 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53419>.

22. Оборотні активи. *Навчальні матеріали онлайн* : веб-сайт. URL: https://pidruchniki.com/19570411/finansii/oborotni_aktivi.

23. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

24. Оцінка ефективності та оптимізація діяльності фінансових посередників = Еволюція процесу становлення та сучасні тенденції розвитку фінансового посередництва: звіт про НДР (проміжний)/ Кер.: П.М.Рубанов. - Суми: СумДУ, 2012. - 60 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/32640>.

25. Оцінка кредитоспроможності та інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання : монографія / А. О. Єпіфанов, Н. А. Дехтяр, Т. М. Мельник, І. О. Школьник та ін. ; за ред. д. е. н. А. О. Єпіфанова. – Суми : УАБС НБУ, 2007. 286 с.

26. ПАТ "Технологія". Веб-сайт : <https://technologia.com.ua/pro-kompaniyu/>.

27. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підруч. / [А. М. Поддєрьогін, Л. Д. Буряк, Г. Г. Нам та ін.; керівник авт. кол. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін]. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.

28. Роль інноваційної діяльності у формуванні вартості промислових підприємств [Текст]: звіт про НДР (заключний) / Кер. О.О. Захаркін. - Суми: СумДУ, 2016. - 114 с.

29. Теоретико-методичні засади відповідального портфельного інвестування як інструменту фінансового забезпечення сталого розвитку економіки [Текст]: звіт про НДР (проміжний) / кер. Д.В. Леус. - Суми: СумДУ, 2016. - 99 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/67799>.

30. Теоретико-методологічні засади управління фінансами урбанізованого простору на місцевому рівні = Теоретико-методологічні засади узгодження фінансових інтересів суб'єктів соціального партнерства на місцевому рівні: звіт про НДР (проміжний) / Кер. К.В. Ілляшенко. - Суми: СумДУ, 2013. - 33 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/35419>.

31. Тютюнник Ю.М. Тютюнник С.В. Оцінювання оптимальності співвідношення власного і позикового капіталу підприємств. *Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського господарства: Економічні науки*. 2010. Вип. 99. С. 229–234.

32. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємства: звіт про НДР (заключний) / Кер.: І.Д. Скляр. - Суми: СумДУ, 2012. - 54 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/34465>.

33. Фінансовий аналіз. Модульний курс : [навч. посіб.] / [Я.П. Квач, Г.В. Кошельок, О.М. Терещенко, Г.В. Юр'єва] ; за ред. О.С. Редькіна. – О. : ТОВ «Елтон», 2010. – 470 с.

34. Фінансово-економічне обґрунтування екологічно спрямованого інноваційного розвитку [Текст]: звіт про НДР (заключний) / Кер. Т.В. Касьяненко. - Суми: СумДУ, 2016. - 90 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53268>.

35. Формування фінансового механізму стабілізації економіки України [Текст] : звіт про НДР (заключний) / Кер. Н.А. Антонюк. - Суми : СумДУ, 2014. - 60 с. URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39378>.

36. Zakharkin O. Zakharkina L. Enterprise's innovation development strategy substantiation and its aims. *Економічний часопис-XXI*. 2014. № 7–8(1). С. 76–79.

37. Zakharkin, O., Zakharkina, L., & Antoniuk, N. (2017). A comparative analysis of stock market volatility depending on investment time horizon. *Economic Annals-XXI*, 167(9-10), 49-52.

Додаток А Фінансова звітність публічного акціонерного товариства "Технологія".

Таблиця А.1 – Актив балансу

Актив	Код рядка	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
I. Необоротні активи									
Нематеріальні активи:	1000	20	4008	3449	2695	2356	2579	2111	1213
первісна вартість	1001	23	4381	4381	4381	4381	5380	5807	5820
накопичена амортизація	1002	3	373	932	1486	2025	2801	3696	4607
Незавершені капітальні інвестиції	1005	19621	21743	24537	5518	12939	122108	147276	140269
Основні засоби:	1010	114890	126510	135759	225896	284703	419629	525728	584424
первісна вартість	1011	197713	233088	273890	393703	508410	725421	956849	1106303
знос	1012	82823	106578	138131	167807	223707	305592	431121	521879
Довгострокові фінансові інвестиції:									
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1193	1003	15909	38648	107879	182512	251889	380612
інші фінансові інвестиції	1035	4	4	4	4	4	4	4	4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	2424	2969	1018	988	1464	1478	1752	1795
Відстрочені податкові активи	1045	383	415	1270	685	1182	869	1985	2243
Інші необоротні активи	1090	0	0	0	0	0	0	36476	18699
Усього за розділом I	1095	138535	156652	181946	274634	410527	729379	967221	1129279
II. Оборотні активи									
Запаси	1100	29212	39525	59858	99150	119378	160213	222219	165679
Виробничі запаси	1101	17909	23002	34108	58186	60906	99282	0	0
Незавершене виробництво	1102	6738	9235	14486	24052	34238	31264	0	0
Готова продукція	1103	3815	5067	11156	16830	23955	29540	0	0
Товари	1104	850	2161	108	62	279	127	0	0
Кредиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	55055	63141	111010	181347	247123	349968	434647	458109
Дебіторська заборгованість за розрахунками:									
за виданими авансами	1130	2771	5757	3449	25799	34674	22101	5760	6840
з бюджетом	1135	7825	11175	7501	11147	6956	20543	34356	6132
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	404	189	96	110	15016	1112	2923	17375
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0	0	0	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	7089	5075	4402	11433	2341	5808	41511	37645
Готівка	1166	2	0	0	0	5	9	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0	0	2336	5799	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	23	7	15	30	0	461	75	126
Інші оборотні активи	1190	293	120	248	261	2265	797	353	235
Усього за розділом II	1195	102672	124989	186579	329277	427753	561003	741844	692141
Баланс	1300	241207	281641	368525	603911	838280	1290382	1709065	1821420

Таблиця А.2 – Пасив підприємства

Пасив	Код рядка	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
I. Власний капітал									
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9600	9600	9600	9600	9600	9600	9600	9600
Додатковий капітал	1410	32774	32774	32774	32774	32774	32774	32774	32774
Резервний капітал	1415	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400	2400
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	161283	176858	225479	426364	639467	840482	1064276	1245468
Усього за розділом I	1495	206057	221632	270253	471138	684241	885256	1109050	1290242
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0	0	20883	28909	190522	133016
Інші довгострокові зобов'язання	1515	63	0	0	0	0	116991	63428	103908
Довгострокові забезпечення	1520	1394	1881	3611	4247	0	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1457	1881	3611	29864	20883	145900	253950	236924
III. Поточні зобов'язання і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	1600	7419	7685	12494	0	4120	9959	24406	0
Поточна кредиторська заборгованість:									
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	496	94	0	14794	9721	28431	75120	50115
за товари, роботи, послуги	1615	23003	46696	75623	62702	95386	190001	154112	124781
за розрахунками з бюджетом	1620	346	278	542	18837	5462	9508	12244	7194
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0	0	4375	7964	10380	5413
за розрахунками зі страхування	1625	385	594	747	1127	937	1174	1687	1818
за розрахунками з оплати праці	1630	1294	1446	2364	3341	4244	5160	14912	16437
за одержаними авансами	1635	538	680	1759	1354	2475	2213	3349	3323
Поточні забезпечення	1660	0	0	0	0	4932	7336	10490	12444
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0	0	3999	4028	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	212	655	1132	754	1880	1416	49745	78142
Усього за розділом III	1695	33693	58128	94661	102909	133156	259226	346065	294254
Баланс	1900	241207	281641	368525	603911	838280	1290382	1709065	1821420

Таблиця А.3 – Звіт про фінансові результати

Стаття	Код рядка	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	225318	266146	454886	795755	1088206	1288658	1553952	1498707
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-162471	-199972	-319929	-517903	-723650	-887334	-1127383	-1166494
Валовий прибуток	2090	62847	66174	134957	277852	364556	401324	426569	332213
Інші операційні доходи	2120	52104	50251	44111	63544	47682	32501	8549	6938
Адміністративні витрати	2130	-12165	-11522	-19969	-24608	-31371	-38783	-47302	-43805
Витрати на збут	2150	-13742	-17348	-26726	-46168	-71774	-101495	-123531	-126169
Інші операційні витрати	2180	-44790	-45011	-44136	-53215	-25168	-21282	-27829	-25258
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	44254	42544	88237	217405	283925	272265	236456	143919
Дохід від участі в капіталі	2200	118	114	1823	22777	48827	31932	45893	52593
Інші фінансові доходи	2220	1364	681	1	0	1783	1021	0	0
Інші доходи	2240	11413	3759	708	8307	8083	7	7318	43433
Фінансові витрати	2250	-241	-484	-4214	-3007	-3824	-2829	-26205	-27183
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	0	-38	-22	-389	0	0
Інші витрати	2270	-11491	-2327	-2474	-5196	-4101	-14895	-269	-77
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	45417	44287	84081	240248	334671	287112	263193	212685
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	9773	8712	15460	39363	51568	46097	-39399	-29359
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	35644	35575	0	0	0	0	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0	68621	200885	283103	241015	223794	183326